

EDINOST

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, 1. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostno pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinost“ — Tisk tiskarne „Edinost“, vpisane zadruge s omejenim poslovanjem v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.20
za pol leta 2.60

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašje se računa na milimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglašje trgovcev in o. tiskov mm po 10 vin. Osmrtine, zahvale, poslanice, oglašje denarnih zavodov mm po 20 vin. Oglašje v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljnja vrsta 2.—

Mali oglašji po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglašje sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“ — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštoupravnični račun št. 841.652

Pregled najnovejših dogodkov.

Romunska bojišča. — Ruski napadi v dolini Susite in pri Galacu deloma odbiti. Uspešne akcije nemških lovcev ob Zlati District.

Ruska bojišča. — Krvavo odbiti ruski napadi na nemške postojanke pri Smorgoni.

Na italijanskem bojišču večidel topovski boji.

Zapadno bojišče. — Srditejši topovski boji na belgijski fronti. Pri Verdunu uspešne akcije nemških patrulj.

Austrijsko uradno poročilo.

DUNAJ, 17. (Kor.) Uradno se razglša: 17. januarja 1917.

Vzhodno bojišče. — Mackensenova armada: Pri Vadeni so bile sprejete osmanske varnostne čete v skladu s varnostno četo. Sovražni napad na postojanke približno dva kilometra zapadno Vadeni je bil po našem zapornem ognju ustavljen. — Fronta nadvojvode Jozeja: Med dolino Casina in Susite so prešli Rusi in Romuni z močnimi silami v napad. Sovražnik se je posrečilo, da se je ustalil na neki višini, dočim je bil na ostalih delih fronte odbit. — Fronta princa Leopolda Bav.: Pri c. in kr. četah nobenih dogodkov.

Italijansko bojišče. — Na kraški planoti in v vipavski dolini je topovsko delovanje zopet oživele.

Jugovzhodno bojišče. — Položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 17. (Kor.) Veliki glavni stan, 17. januarja 1917.

Zapadno bojišče. — Armada prestolonaslednika Ruprehta: Na več točkah fronte je postal topovski boj srditejši. V kolonu Vperna je bila neka sovražna akcija po naših baterijah zadušena. V koloni Guedecourt in zapadno Peronna so nam donesle 27 ujetnikov in eno strelno puško. — Prestolonaslednikova armada: Po uspešni razstrelitvi na combrškem vrhovišču so hanoverski pešci in pionirji prodali v sovražno postojanko in se po porazu vojske v jarku vrnili v lastne črte z več ujetniki.

Vzhodno bojišče. — Fronta princa Leopolda Bav.: Srditemu topovskemu ognju so sledili popolne ruski napadi na naše postojanke južno Smorgoni, ki so bili odbiti. Na oziromi uspešni sovražni akciji je bil takoj zopet pregnan. Postojanka je brez izjeme v naših rokah; na bojišču leže številna trupla Rusov. Tekom noči so bili na več točkah proti našim črtam prodirajoči poizvedovalni oddelki lovskih poveljstev odbiti. — Fronta nadvojvode Jozeja: V vzhodnih Karpatih so napadne čete nemških lovcev privedle iz sovražnih jarkov na Comanu (severno Zlate Bistrice) več Rusov in eno strelno puško. Med dolinama Casina in Susite so Rusi in Romuni s srditosjo nadaljevali napade na višinske postojanke, ki so jim bile odvzete v zadnjih bojih. Posrečilo se jim je zavzeti eno višino; na vseh drugih točkah so bili odbiti ob velikih krvavih izgubah. — Mackensenova armada: V močvirni nižini med Brajlo in Galacem so bile prednje ruske postojanke pri Vadeni pred sovražno premočjo po ukazu umaknjene v glavno varnostno črto. Proti La Burtel prodirajoči ruski oddelki so bili po topovskem ognju ustavljeni. — Macedonska fronta: Nobenih posebnih dogodkov.

Kljub dejstvu, da so neugodne vremenske razmere v decembru letalsko delovanje znatno omejevale, so naši letalci in letalske borbne formacije vendar prizadejale sovražniku znatne izgube. Mi smo zgubili 17 letal. Naši nasprotniki so zgubili 66 letal, med temi v zračnem boju 48, vseh sestrelitev od tal 16, vseh neposredovljivega izkrcanja dve. Od teh jih je v naši posesti 22, onostran linij pa jih je padlo 44.

BEROLIN, 17. (Kor.) Veliki glavni stan, 17. jan. 1917., zvečer.

Izjemni živahnostjo bojnega delovanja pri Beaumontu ni z zapadne fronte poročati o nobenih posebnih dogodkih. — Na vzhodu je artiljerijsko delovanje južno Smorgoni ostalo živahno. Napadov dosedaj ni bilo.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Bolgarsko uradno poročilo.

SOFIJA, 16. (Kor.) Macedonska fronta: Na vseh fronti neznatno bojno delovanje. V dolini Strumice je poročnik Burchard sestrelil eno angleško letalo. — Romunska fronta: Artiljerija je zažgala kolodvor v Barbovi in obstreljevala cesto Movleni-Galac-Dzurdzestli, kjer je bilo opaženo živahno čibanje čet in vozov. Dosedaj

je naša artiljerija potopila pri Isaceli več sovražnih tovornih ladij in eno malo torpedovko.

SOFIJA, 17. (Kor.) Poročilo bolgarske generalnega štaba z dne 17. t. m.

Macedonska fronta. — Slab artiljerijski ogenj na vseh fronti; na nekaterih mestih, zlasti ob Strumi, spopadi poizvedovalnih oddelkov. — Dve sovražni križarki ste brez uspeha obstreljevali postojanke v bližini izliva Strume. — Romunska fronta. — Štiri sovražna letala so letela preko Tulce, a so bila pregnana po našem artiljerijskem ognju.

Turško uradno poročilo.

CARIGRAD, 16. (Kor.) Iz glavnega štaba se poroča: Na raznih bojiščih nobenega važnega dogodka.

Sovražna uradna poročila.

Italijansko uradno poročilo.

16. januarja 1917. — Na južnih pobočjih Malega Lagazuoi je sovražnik po dolgem, napornem podzemskem delu zvečer, dne 14. t. m., razstrelil pod našo postojanko Cengia Martine mogočno mino. Naše uspešno protidelovalje z minami je uničilo učinko močne eksplozije. Nasprotno pa je eksplozija povzročila porušene sovražnih galerij in prizadejala sovražniku občutne izgube. Včeraj je zapadlo v visokem gorovju silno snega; neprestano tudi dežuje. Vlado je megleno vreme tudi v nižjih krajih, kar je bojno delovanje na vseh fronti omejilo na topovske akcije.

Rusko uradno poročilo.

15. januarja 1917. — Zapadna fronta: Nobene izpremembe. — Romunska fronta: Romuni so napadli sovražnika na višinah, 7 vrst jugovzhodno Mt. Casina in ga vrgli po hudem bajonetnem boju eno vrsto proti jugu. Sovražni oddelki, ki so prešli v istem ozemlju v napad, niso bili od Romunov, ki so jih podpirale ruske čete, le odbiti, ampak potisnjeni še dve vrsti proti jugu. V ozemlju Vadeni (10 vrst jugovzhodno Galaca) je sovražnik, približno en polk, napadel naše straže, ki so se umaknile proti severu. Sovražni oddelki so po močni topovski pripravi večkrat napadli naše postojanke v ozemlju Cinslea (12 jugovzhodno Focani). Vsi napadi so bili odbiti z velikimi izgubami.

Angleška in Norveška.

KOPENHAGEN, 16. (Kor.) Poročila norveških listov glede represalij Norveške proti Angliji radi prepovedi izvažanja premoga so le domnevanja. Ako pa bi Anglija vztrajala pri prepovedi izvažanja angleškega premoga na Norveško, bi zamogla biti slednja prisiljena, da uvede svoj uvoz tja, odkoder zamore pričakovati, da dobi premog, ali da znatno omeji svoje prometne črte, ki zahtevajo znatne množine premoga, med drugimi črto v Bergen in pošto črto v Newcastle, ki ste za angleško zvezo z vzhodom izredno važni.

Na Portugalskem zaplenjene nemške ladje.

PARIZ, 16. (Kor.) Dopisnik „Tempsa“ javlja iz Lizbone: Od nemških ladij, ki so bile zaplenjene v portugalskih pristaniščih, samo tri še niso v uporabi, ker porave na njih še niso dokončane. Z največjimi izmed zaplenjenih ladij namerava portugalska vlada uvesti paroplovno progo v Južno Ameriko. Vrhovni poveljnik portugalskega vojnega brodogradnje je naprosil portugalskega predsednika, da bi pri prijateljskih vladah za ostale ladje, katerih Portugalska ne more porabiti, dosegel zamenjavo za nekaj rušilcev ali križark.

General Nivelle v Londonu.

LONDON, 16. (Kor.) Uradno se poroča: Ministrski predsednik Lloyd George in člani vojnega sveta so imeli v ponedeljek in torek celo vrsto važnih konferenc z generalom Nivellom in generalom Haighom.

LONDON, 16. (Kor.) Kraljica Aleksandra je sprejela francoskega veleposlanika Cambona, generala Nivella in njegovega ordonančnega častnika, stotnika Guillauma.

Spopadi med tujim delavstvom na Francoskem.

PARIZ, 16. (Kor.) „Petit Parisien“ javlja: V municijah tovarni v Bassensu je prišlo zadnje dni do spopadov med črnopoltnimi in žoltopoltnimi delavci, da je moral poseči vmes vojaštvo. Bilo je mrtvecev in ranjenec. 30 Kitajcev je bilo aretiranih. Uvedla se je posebna varnostna služba.

Pomanjkanje premoga na Francoskem.

PARIZ, 16. (Kor.) Zaradi pomanjkanja premoga mora 200 parnih parnic v Parizu in okolici ustaviti obrat, tako da bo več tisoč delavk brez službe.

Katastrofa ruskega rušilca.

KODANJ, 17. (Kor.) Ruski rušilec torpedovk „Dobrovolni“ je, kakor je sedaj doganjeno, dne 21. avgusta pri vzhodu v Riški zaliv zadel na mino in se potopil.

Svedski državni proračun.

STOCKHOLM, 16. (Kor.) Državnemu zboru predloženo državni proračun izkazuje 480.724.200 kron izdatkov in ravno toliko dohodkov, 66½ milijona več kot lansko leto. Za zmanjšanje draginje in uravnavo cen se zahteva 40 milijonov. Izdatki za armado znašajo 86, za mornarico pa 25½ milijona. Vojni minister je napovedal vladno predlogo za nabavo nove težke artiljerije ter organizacijo in razširjenje letalstva. Zvišanje davkov je proračunjeno na 18 milijonov.

Bolgarski finančni minister v Turčiji.

CARIGRAD, 16. (Kor.) Bolgarski finančni minister Točev s soprogo in bolgarski poslanik v Carigradu Kolušev, ki je bil na dopustu, sta prispela semkaj.

Nacionalverband za parlamentarno delovanje.

DUNAJ, 16. (Kor.) Glasom izdanega komiteja je plenarna skupščina Nationalverbanda razpravljala o političnih in gospodarskih vprašanjih in na predlog načelnika posl. dr. Grossa sklenila, da se odpolje kabinetski pisarni cesarja brzojavka, v kateri se izreka cesarju za skupno z nemškimi cesarjem napravljeno mirovno ponudbo spoštljiva zahvala. Ker pa so sovražniki odklonili roko miru in sprave, bo vztrajal naš narod z neomajno poštvalnostjo v boju do končne zmage in do zagotovljenja miru, zvest klicu cesarja. Predsednik je poročal nato o razgovoru načelnika z ministrskim predsednikom, nakar je bil soglasno sprejet sklep, v katerem se izraža pričakovanje, da bo vlada že zdavnaj kot potrebno spoznalo in pripravljeno novo ureditev stvari v Avstriji izvedla in ustvarila možnost za zopetno parlamentarno delovanje. Nato se je razpravljalo o vprašanjih preskrbe živila in o zvišanju železniških tarifov in so se sprejeli tozadevni sklepi.

Avstrijsko-ogrška pogajanja.

DUNAJ, 17. (Kor.) Ministrski predsednik grof Clam-Martinić in finančni minister dr. pl. Spitznüller sta se vrnila iz Budimpešte.

Prehranjevalno vprašanje Nemčije in Avstrije.

DUNAJ, 17. (Kor.) Kakor smo izvedeli, sta odputovala ministrski predsednik grof Clam-Martinić in minister gm. Höfer danes zvečer v Berlin, kjer se bodo vršila posvetovanja glede prehranjevalnih vprašanj.

Novi nizjavevstrijski deželni predsednik.

DUNAJ, 17. (Kor.) Cesar je imenoval deželnega predsednika Bukovine, taj. svet. grofa dr. Rudolfa Meranskoga, za namestnika na Spodnje-Avstrijskem.

Razne politične vesti.

Je-li nemški državni jezik prva državna potreba? Nadovezuje na uradno objavljeno utemeljenje obsebe dr. a. Kramarja ugotovljiva puljski „Hrvatski list“, da je bilo tako na zaključku konstatirano, da je češki narod po svoji ogromni večini dokazal svojo zvestobo. S tem so se enkrat za vselej izpodmaknili tla, na katerih so hoteli nekateri izsiliti notranjo preudobno države le sebi v prilog. Sedaj morajo območniki in njihovo oholo baharenje, da se more država oslanjati le na en narod, je brez vsake podlage. Bilo je ljudi, ki so govorili, da bo trebalo takorekto kaznovati cele narode ter jim odvzeti celo tudi tiste pravice, ki so jih imeli pred vojno. No, tako govorjenje, prihajajoče iz strasti, je imelo tudi to pot kratke noge. Zato moremo danes hladno in trezno izpregovoriti o oni zahtevi, o kateri govorijo, da je prva in glavna potreba države — o nemškem državnem jeziku. Nemški radikali so šli tako daleč, da so rekli: Popred ne sme biti državne zbornice, dokler se to ne reši. Ako bi se z nemškimi državnim jezikom plačali vojni dolgov in seždale porušene vasi, nasadili opustošeni gozdovi in izravnale dubline, ki so jih povzročile granate — potem naj bi že bilo. Nadalje je resnica menda tudi ta, da naši junaki niso zmagali z nemškimi in državnim jezikom, marveč vsled bistroumnega vodstva in lastne hrabrosti. Pravijo, da bi nemški državni jezik prav za prav le malo izpremenil ono, kar se izvršuje danes, ne da bi imel kak zakon za to. V vseh centralnih uradih na Dunaju da se uraduje nemški, notranji uradni jezik je še sedaj tudi nemški skoro brez izjeme. To je res, pa ravno zato ni treba tega preobračati: Čemu izsiljevati nekaj, kar je že tu? Čemu razdraževanje brez potrebe? V notranji politiki ne sme biti nikake izpremembe na slabše, na škodo narodov, ki sestavljajo državo. Sedaj smo vsaj po besedilu zakona vsi enakopravni. Ničesar se torej ne sme dogoditi, kar bi en narod postavilo nad druge in kar bi odstranilo enako pravico za vse, da žive in se razvijajo! Govorje, da bi se nemški državni jezik dal državi in ne nemškemu narodu. Ali, ta trditev bi mogla ostati samo v besedah, dočim bi se v dejanjih pokazalo vse drugače. Vsa državljana mora imeti svobodno pot do vseh državnih služb.

Nemci, Italijani in Slovani imajo po zakonu tu enake pravice. In sposoben za svojo službo mora biti uradnik tudi v tem, da zna jezike, ki jih potrebuje v službi! Drug je sposoben, ta naj ima prednost. Kdore mere ne sme biti! Prva potreba v državi je torej: enakopravnost vseh narodnosti!

Socialna demokracija in mir med narodi. Opozicija v socialnodemokratski stranki v Nemčiji je na svoji državni konferenci dne 7. t. m. sklenila daljšo mirovno izjavo, v kateri zahteva mir brez zmagovalcev in brez premagancev, mir po sporazumu in ne po nasilju. Izjava vsebuje tudi polemiko proti državnemu kancelarju in mu očita njegovo sklicavanje na pridobljene zmage, ker to le otežuje sklep miru. Očita mu tudi, da ni približje označil vojnih ciljev. Mir da se dá doseči le z mednarodno borbo. Demokracija in mednarodna stranka stoji na stališču pravice do samodoločbe narodov. Odločno se mora zavarovati proti temu, da bi se stanje, kakor je bilo pred vojno, še poslabšalo. Odklanja vsako izpremembo na ozemlju, ki jej ni pritrđilo prizadeto prebivalstvo. Tako je dana možnost za napredek v prilog vseh, brez škode za katero vojskujočih se strank. S tem se nudijo v bolji obliki materijalne koristi, nego bi se dalo doseči z vojno odškodnino. Vsaka milijarda, ki bi se pridobila z zmanjšanjem stroškov za oboroževanje, bi pomenjala obrestovanje vojne odškodnine 20 milijard. Z dogovorom za razoroženje bi bil dan tudi maksimum materijelnih garancij proti bodočim napadom. „Arbeiter Zeitung“ pa piše v isti številki, kjer objavlja gornjo izjavo, na uvodnem mestu, da nam mora biti globoko, resno izkustvo te vojne v pouk, da se moramo čuvati vsakega sovističnega rogoviljenja tudi v lastni deželi — vsakega zastrupljanja duš. Sedaj vemo, kaka pustošenja povzroča prerazgreti sovizenim, kako nesrečo more donášati. Ako naj se omogoči mir med narodi, treba predvsem zahtevati moralnega samozatejevanja. Ne smemo propovedovati povračila, zadoščenja, uničenja, kazni, ker s tem bi se netila duševna dispozicija, ki danes zapira pot do miru. Ničesar ne smemo zahtevati, razun samodoločbe in svojo varnost. Ideologija v izjavi obrež socialno demokratskih taborih se krije, je v soglasju. Veljavna je, ker res kaže na edino pot, ki more res dovesti do trajnega miru. Samo nekaj bi pripomnili na adresu dunajskega lista. Govori o mednarodnem miru in vojskujočim državam. A nauk, ki ga izjavi iz kusteve te vojne, velja tudi za življenje med ljudmi in isti državi. In zato velja tudi za ljudi, ki se izpovedujejo k socialnodemokratski stranki: vsi se morajo izogibati pretrpanemu sovizenim in zastrupljanju duš ne le z ozirom na dogodke, ki segajo preko okvirja države, marveč tudi v notranjem življenju. Kajti: potrebujemo mirnih razmer v razmerju med narodi v mednarodnem življenju in na korist splošnosti bodo tudi blažje razmere v državi, nego so bile pred vojno. Razmere, ob katerih bo sicer vsakdo branil svoje naziranje, ne da bi vsakemu drugače mislečemu odrekal poštenja in poštenih namerov!! Pred sedanjo vojno se je mnogo preveč — zastrupljalo duše!!

Rasputinov umor še vedno straši po časopisu in vsak dan dobiva stvar drugačno lice. Sedaj poročajo iz Berolina tako-le: Od osebe, ki je dospela iz Petrograda in je najbolje poučena o uspešnih preiskave o Rasputinovem umoru, doznava stockholmski dopisnik berlinskega „Lokalanzeigerja“ naslednje: „15. decembra se je vršil v stanovanju angleškega veleposlanika Buchanana sestanek množičnih oseb, ki so v ozkih zvezah z ruskim dvorom, in politikov. Veliki knez Aleksej Mihajlovič, ki je bil tudi navzoč, je poročal o večjem vplivu, ki ga je Rasputin v zadnjih dneh zopet dobil na carja. Ta vpliv da bi lahko mogel postati nevaren skupnim angleško-ruskim ciljem. Najprej se je na sestanku uvidelo, da ni mogoče odpraviti Rasputinovega vpliva na dvoru; samo odstranitev Rasputina samega da bi mogla dati popolno poročstvo. Sklenilo se je, da naj žreb odloči, kdo naj ga umori. Navzoči so bili nadalje soproga velikega kneza, Ksenija Aleksandrovna, carjeva sestra, knez Jusupov in njegova soproga, Priškičević, knez Lvov, bivši minister Hovstov ter zaupniki ministrskega predsednika Trepovega. Žreb je zadel velikega kneza Alekseja Mihajloviča, ki se je onesveščeno zgledil na tla. Nato sta izjavila Jusupov in Priškičević, da prevzameta odstranitev Rasputina. Angleški veleposlanik Buchanan je s svojo moško besedo zagotovil obema zaščito angleške vlade.“ — Nekam zelo neverjetna se nam zdi ta vest. Menda bodo vendar tudi v Rusiji imeli zakonito določbo, da se stvar, o katerih se je uveljavila preiskava, oziroma podatki preiskave ne smejo raznašati v javnost. Se bolj smo pa prepričani, da se varuje najstrožja tajnost, če bi bile zapletene v stvar tako visoko stoječe osebe, kot najbližji carjevi sorodniki, in pa osebe na tako odličnih diplomatskih mestih, kot je brez dvoma zavzema angleški veleposlanik. Ne moremo si misliti, da bi se v takem slučaju podatki pre-

iskave tehnično meninili obešali na nos človeku, ki ne bi imel nujnejšega posla, kot da bi se vsedel v brzovlak, se odpeljal preko ruske meje v švedski Stockholm, poiskal tam dopisnika berlinskega „Lokalanzeigerja“ in mu zblebetal celo storjo, da jo brzojavji svojemur listu. Da bi bili v Petrogradu tako nepreviđni, ne rečemo naravnost, tako bedasti, pač ne moremo misliti. Pač pa si nasprotno lahko mislimo, da krožijo v nevtralnem in sovražnem inozemstvu ravno takšne čudovite roparske storje tudi o nas in naših razmerah. Kak „dobrohoten“ nevtralec vidi kako malenkostno pogreško pri nas, vidi, da morda tuptam primanjkuje kakega živila ali druge potrebne stvari. Pa pride potem tja vun v nevtralnem ali sovražnem deželo in v par dneh čitajo nato prijatelji in sovražniki: „V Nemčiji dero na meh žive vojne ujetnike, v Avstriji umirajo ljudje lakote in morajo hoditi bosi in nagi v snegu do vratu.“ In tako lomastijo potem iz komarjev narejeni sloni po inozemstvu v veliko veselje tistih naših sovražnikov, ki nimajo toliko možganov, da bi si znali ustvariti resnično sliko iz vseh laži, ki se trošijo po svetu. Prav tako bo pač najbrž tudi z onim Rasputinovim umorom. Saj se je pred kratkim tudi poročalo, da je vse skupaj le komedija, in da je Rasputin — živ!

Pozor, črnovojniški obvezanci!

C. kr. namestništveni svetnik razglša: Opazilo se je, da prihajajo črnovojniški obvezanci pred komisijo namesto točno ob 8 uri dop., kakor je bilo določeno s turadnim razglasom dne 11. januarja 1917., mnogo kasneje.

Obvezanci, se zato pozivljajo, da se točno ob 8 uri dop. predstavijo komisiji v izogib strogega kaznovanja v smislu zakona z dne 28. junija 1890 dr. z. zak. št. 137.

Trst, 17. januarja 1917.

C. kr. namestništveni svetnik: Schneider I. r.

Razglas

o naknadni oddaji kovinskih predmetov.

I. Odredba in čas naknadne oddaje.

Ob priliki v polje tega leta izvršene oddaje kovinskih predmetov se je izkazalo, da se ni vsestransko v polnem obsegu zadostilo dolžnosti oddaje, za kar so se tudi uveljavljali različni vzroki opravičbe, kot nezadostna v kraju običajna razglasitev, žetev, bolezniti itd.

Da se tudi za take slučaje omogoči izpolnitev dolžnosti oddaje, se sporazumno s soudeleženi osrednjimi mesti po danem popoblastilu c. kr. ministrstva za deželno brambo dovoljuje vsem zamudnikom, ki še niso bili ovađeni, z le-tim nov rok za naknadno oddajo.

Ta naknadna oddaja se mora izvršiti v ponedeljek, dne 22. januarja 1917. do 31. januarja 1917 pri nabiralnici v ulici Marije Terezije št. 2.

II. Kovinski predmeti, ki jih je treba oddati

in sestojajo popolnoma ali v pretežnem delu iz bakra, bakrenih zlitin, niklja, kositra in kositrnih zlitin.

Oddati se mora:

1. kuhinjska posoda (kotli za kuhinjo, vkuhanje, sladole, lonci, kozice, ponve, vrči, tvorila za peko i. dr.), preprosto namizno orodje (hladilniki, skleda, podstavki, čaše, svečniki i. dr.) iz bakra (tudi pokositrenega ali prevlečenega z drugimi kovinami); pod namiznim orodjem se ne razume jedilno orodje (noži, vilice in žlice);
2. pod I) navedena posoda in orodje (izvzemi takoleimeno „pasarsko blago“, kot lonci za juho, vrči, cedila, čaše za omako, skleda za sočivje i. dr.) iz čistega niklja;
3. kuhinjsko orodje (kot možnarji, tolkači za možnarje, kotliči za sneg, preprosti svečniki — izvzemi svečniki iz pločevine — likalniki, podstavki i. dr.) iz medij;
4. kotli za pranje, vodni kotliči na ognjiščih, enostavne posode za vodo ter banje iz bakra (tudi pokositrene ali prevlečene z drugo kovino);
5. kotli za vkuhanje sadja in sočivja iz bakra ali medij, kolikor se ne uporabljajo v tovarniškem obratu;
6. enostavne grevnice za žrjavico in ogenj in enostavni pečni predložki iz bakra, medij, bronca, tombaka;
7. uteži iz medij v teži ½ kg za posamezno in več;
8. drogi (cevi) iz medij za preproge, oprjemalniki in varstveni drogi (cevi) iz medij, ki se lahko snamejo ter nimajo vložka ali pa imajo lahko odstranljivega;
9. vrči, mere za tekočine in druga posoda in orodje, skleda, krožniki, podstavki, pokrovi, žlice in druga orodja, točilniški podstavki in banje iz kositra ali kositrnih zlitin.

III. Oddaje prosti predmeti.

Oddati ni treba:

1. z bakrom, medjo, bronom, tombakom, nikljem ali kositrom samo prevleče-

nih ali platiranih predmetov iz druge snovi;

2. bakrenih in mednih kotlov za vkuhanje sadja in sočivja, ki se uporabljajo v tovarniških obratih ali strokovnih šolah;

3. kuhinjskih tehnic, samovarjev za čaj, takojmenovanih dunajskih kavovarjev, električnih samovarjev, manometričnih kotlov v kuhinjah, pralnic;

4. vodnih kotličev na ognjiščih, če bi bilo po njih odstranitvi ognjišče neporabno brez oziroma na ogrevanje vode;

5. zdravniških instrumentov, lekarniškega orodja in v drogerijah se nahajajočih, k obratu spadajočih predmetov;

6. predmetov pod II. omenjene vrste, če imajo posebno umetniško ali zgodovinsko vrednost;

7. predmetov, ki jih je sprejemna komisija označila za neobhodno potrebne.

Če lastnik predmetov, ki so navedeni pod točko 6, ne more pokazati komisiji posebnega potrdila pristojnega organa c. kr. državnega urada za varstvo spomenikov, da gre za predmete posebne umetniške ali zgodovinske vrednosti, je treba take predmete predložiti sprejemni komisiji v svojo ugotovitve njihove morebitne umetniške ali zgodovinske vrednosti (III., tretji odstavek oddaje).

Vsa po sprejemni komisiji ob priliki prejšnjih in tekom sedanje oddaje izdana potrdila se morajo potemtakem skrbno hraniti ter vsak čas pokazati na njihovo zahtevo kontrolnim organom, katerim je poverjeno nadzorovanje oddaje kovinskih predmetov.

VIII. Kazenske določbe.

Kdor namenoma prekrši svojo dolžnost oddaje, ga kaznuje sodišče s strogin zaporo od enega meseca do enega leta, če so pa ogrožene vojaške koristi monarhije, pa s strogin zaporo od 3 mesecev do 3 let. Poleg tega se more tudi izreči kazen globe do 20.000 kron (§§ 4 in 5 cesarske naredbe, izdane 25. julija 1914, drž. zak. št. 155.)

Drugačno kršenje ukrenjenih odredb pa v smislu § 13. ministrstvene naredbe, izdane 23. septembra 1915, drž. zak. št. 283, oz. v smislu § 12 ministrstvene naredbe, izdane 28. aprila 1916, drž. zak. št. 122, kaznuje politična oblast I. reda z globo do 5000 kron ali pa zaporno kaznijo do 6 mesecev.

Zato je pač v lastno korist vsakogar, ki je dolžan oddati kovinske predmete, da porabi novi in obenem zadnji rok za oddajo morda še ne oddanih kovinskih predmetov, ker se po poteku tega roka kontrola izvede z vso strogostjo in se bo proti nim, ki niso zadostili svoji dolžnosti glede oddaje kovinskih predmetov, postopalo z najstrožjo kaznijo.

C. kr. namestništveni svetnik.

Domače vesti.

G. namestnik baron Fries-Skene je sinoči za nekaj dni odpotoval na Dunaj.

Najvišje darilo. C. kr. namestništveno predsedništvo nam sporoča: Kakor se je poročalo, ste povodom Najvišjega obiska v Trstu dne 17. decembra 1916. učenki dekliškega liceja v Trstu, Lidija Suppančič in Bruna Trauner, izročili Njegovemu Velicanstvu v vestibulu namestništvene palače šopke cvetlic. Glasom gospodu namestniku došlega obvestila cesarjevega generalnega adjutanta je Njegovo Velicanstvo imenovanima učenkama kot znak Najvišje hvalečnosti najmilostljiveše blagovolilo darovati z Najvišjim podpisom v briljantih opremljeni ovratni verižici. G. namestnik je včeraj v navzočnosti deželnega šolskega nadzornika, dvornega svetnika Ravalica in ravnatelja zavoda, Sencicha, imenovanima učenkama osebno izročil darilo, naglašajoč pri tem v primernem nagovoru pomen tega Najvišjega milostnega obdarovanja.

Oskrbovalni sklad za vračajoče se vojnike na Primorskem. Prejeli smo: Po c. kr. ministrstvu notranjih zadev v preteklem letu ustanovljena institucija »deželni komisij za vračajoče se vojnike« se je praktično nad vse dobro obnesla, toda nastala je potreba, da se ta institucija pravno konsolidira. Obstoječe deželne šefa ustanovljene in upravljane zveze oseb sedaj ne more več zadostovati, ker se taka zveza, četudi se je njeno človekoljubno delovanje izkazalo prav blagotvorno, ne more povsem uveljaviti v pravnem prometu, ko ji manjkajo zato vse korporacijske pravice. Zmerom večja udeležba komisij na pravnem prometu je pokazala potrebo, da se ustvari samostojna juristična oseba s polno pravno sposobnostjo. Tako juristična oseba se sedaj v krogu vsake posamezne deželne komisije ustvari s tem, da se ustanovi samostojen sklad. S tem zadobi vsaka deželna komisija v pravnem prometu primerno akcijsko svobodo ter je na ta način humanitarno-patriotično delovanje teh komisij postavljeno na sigurno in trajno podlago. V

naslednjem objavljamo tozadevni, na podlagi za vse oskrbovalne sklade veljavne skupnega pravilnika sestavljeni pravilnik za vračajoče se vojnike na Primorskem. — V svrhu konstituiranja samostojne juristične osebe v okviru »Primorske deželne komisije za preskrbo za vračajoče se vojnike v Trstu« se izdaja naslednji pravilnik: § 1. Iz tačasno o upravi »Primorske komisije za preskrbo za vračajoče se vojnike v Trstu« se nahajajočega premoženja vsake vrste se ustvari samostojen sklad. § 2. Ta sklad se imenuje: »Oskrbovalni sklad za vračajoče se vojnike na Primorskem«. Namen tega sklada je gmotno pospeševanje v področje spadajočih prireditev, ki gredo za tem, da se obolelim in ranjenim vojnikom pripomore do zopetne vzpostavitve njihove delovne sile, da se zboljša njihov socialni položaj ter se dovedejo zopet delovnemu življenju. Sklad je opremljen s pravicami posebne juristične osebe ter ima svoj sedež v Trstu. § 3. Sklad upravlja deželna komisija, ki ga tudi na zunanji zastopa. § 4. Listine, s katerimi se utemeljuje dolžnost za sklad, morajo biti podpisane od namestnika kot predsednika komisije, oziroma od osebe, ki jo je namestnik določil, da ga nadomestuje. § 5. V sodnem in administrativnem postopanju zastopa sklad c. kr. finančna prokuratura v Trstu, ki mu strji ob strani tudi s pravnimi sveti. § 6. Gotovina in vrednostni papirji sklada se naložijo pri c. kr. poštarniški in hranilnični uradu na Dunaju ali pri zavodu, ki ga določi namestnik. § 7. C. kr. minister notranjih zadev lahko odredi razpust sklada. V času razpusta obstoječe premoženje in naprave se odkazuje sorodnemu namenu vojne oskrbe.

Begunci — naviljaci cen. Pod tem naslovom poroča pondeljko »Zeit«, da je dunajska policija opazovala že več tednov sem, da primorski begunci v begunskih taboriščih v Pottendorfu - Landeggu in Mitterndorfu skušajo na Dunaju nabavljati neobhodno potrebna živila po cenah, ki daleč presegajo tržne cene, in sicer zato, da jih potem zopet po znatno višjih cenah prodajajo v begunskem taboru. — Sedaj pa so aretirali 53letnega delavca Ivana Zanatena, rojenega v Brazzanu pri Gradiški, in njeno ljubinko, 50letno delavko Leopoldino Rödiger, stanujočo v favijskem okraju na Dunaju, ker sta na dan kupila po več sto hlebov kruha, ki se sinese prodajati po 46 vinarjev, in sicer od voznikov raznih pekarn po 60 vin. do 1 K hleb. Ta kruh sta odpravljala potem v imenovana taborišča, kjer se je kruh prodal po K 1'30 do K 1'40 hleb. Aretirana sta bila tudi 43letni zidarski pomočnik Aleksander Visintin in 31letni zidarski pomočnik Maks Francovich, oba iz St. Lovrenca v Moši, in stanujoča v begunskem taborišču v Pottendorfu - Landeggu, ki sta posredovala pri tej prodaji. Vsi štirje so bili zaradi pregreške naviljanja cen izročeni dunajskemu deželnemu sodišču.

ki je doživela 14 leto in ki bi imela veselo, veselje za prodajalko, sprejme trgovina J. STOKA, ulica Molino piccolo 19. 3084

Cunje bele po K 1'50, burvane po K 1'50, bombaž K 6'—, volnena pokrivala K 3'50, pletenine K 4'—, rabljeno obleko K 2'—, belo volno K 7'—, sivo volno K 6'—, Zaloga ulica Geppa 16. Nascos. 872

V novem skladišču „Austria“ se plačuje cunje od 80 stot. do K 1'20, volna od 6'7. bombaž od 5'6, žakije, žima, steklenice in vrvi po najvišjih cenah. Via Molino Grande št. 38. — Morosinič. 864

Umivajte si roke in perite perilo s higijeničnim razkuževalnim patentnim praškom „Patent Waschlupfer“ kateri se dobi v vseh prodajalnah jestvin, mirdilnicah in zalozh mla. Glavna zaloga pri tvrdki ALESSANDRO MARANGONI, Trst, ul. Chiozza 30. (B)

Na debelo samo za prepradajalce. Nogavice, sukanec, pipe, milo, gumijeva podpetnica, razni gumbi, denarnice, mazilo za čevlje, električni svetilnik, baterije, pisarniški papir, korniki, svinčniki, zaponke, prestani rdečega kriza, krema za brado, žlice, razna rožila, roba, mrežice za brke, pletenine, srajce, spodnje hlače, ogledala, ustnike, razne glavnike, zaponke „Patent Knöpfe“ in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica S. Nisolo št. 19. 23

Priporočljiva trdka.

Manufakturne trgovine. SUCCESORI (Nasledniki) PIETRO TAVOLATO Trst, Leseni trg (Piazza della Lega) št. 1. — Bogata izbira manufakturnega blaga. — Cez zmorne. 194

ANDREJ PURIČ kovač Trst, ulica Medla št. 6, Trst prodaja več vsakovrstnih štedilnikov (Sparherd) in drugih potrebščin ter izvršuje vsako popraviljanje na svoje stroške.

GAMBRINUS vsaki večer ob 9½ velika varietetna predstava. Vstopnina K 1.—

Zlatarnica G. Pino Trst, ulica Canale št. 13 Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd. Cene zmerne. Cene zmerne.

Kabaret-Varietè MAXIM Trst - Via Stadion 10 - Trst Odprti od 8½ zvečer naprej Ceno: I. vrste K 2. II. vrste K 1.

ZOBOZDRAVNIK Dr. J. Čermák v Trstu, ul. Poste vecche 12, vogal ulice delle Poste. Izdiranje zobov brez bolečin. Plombiranje. UMETNI ZOBJE.

CEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte, Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI. Proda se mlečna krava za rejo. — Železnik. Valle di Rocol št. 732 870 14-16 leten deček za mesnico. Trg Sv. Ivan št. 6. Zadnig. 871

Žakije vsake vrste kupujem. Zaloga J. Margon, ulica Carintia 13 862

Kot praktikantinja v pisarni iščem staro 15-17 let, večšo slovenskega, nemškega in italijanskega jezika. Pismene ponudbe pod „Marljiva“ na Ins. oddelek Edinosti. 3077

PODLISTEK.

„Ne sodite, ...!“ Roman.

— Gospodična dvornega vrtnarja ga je prinesla in fino pisemce je bilo zraven. Menila je, da je šopek včeraj naročil stotnik pl. Lesinski.

— Mora pač biti kaka zamenjava. Ti, Ivanka, kaj še vedno ne moreš v sobo, da bi pospravila?

— Saj to je ravno, če gospodična zajtrkuje tako pozno in ostaja tako dolgo v spalnici, potem ne morem pred enajstim v sobo. Kako bo potem z ostalim delom, ros ne vem, gospa svetnica. Preje je bilo prijetneje pri nas.

— Za božjo voljo, Ivanka, ne toži mi še tudi ti; govorila bom s svojo netjakinjo.

Smehljaje se, lepa, cvetoča, v dolgi, nagubani, beli jutranji obleki je vstopila Sonja, držeč v levi roki pismo, desno pa nedež tetki.

— Dobro jutro, draga tetka!

— Si vendar prišla, draga netjakinja... tako, sedaj pač more Ivanka v tvojo sobo, že komaj čaka. Ljuba Sonja, ali bi ti ne bilo mogoče zajtrkovati tu spredaj z nami?

Sonja je vzbola ob prvi.

— Popolnoma nemogoče, ljuba tetka. Prosim te, da me opustiš enkrat za vselej. Pred desetimi do polenajstimi nikakor ne morem dogotoviti toalete, saj potrebujem skoraj celo uro za negovanje svojih rok.

— Potem.... seveda....

— Doletole me je lepo presenečenje, draga tetka, glej: vaš knez je pozoren, poslal mi je cvetlice s tem-le pisemcem:

„Svoji lepi in zanimivi sopotnici si dovoljuje zaklicati prirčno dobrodošlico v svoji prestolnici“

Henrik, knez S.

— Šarmantno, kaj ne?

Tetka se je zgrudila na stol.

— Knez.... cvetlice.... tebi?

Bila je vsa zbegnana. Omelec ji je zdrnilo iz rok. Sonja se je ozrla za omelec.

Pristojnost je pač zahtevala, da je pobere tetki, toda bilo ji je težko, kajti priklanjala se ni nikdar. Skremžila je nekoliko obraz in vendar pobrala omelec.

— Kaj pa je to, ljuba tetka?

— Dragica, ali ne poznaš omelec?

— Ne.... pač ne.... — ponovila je besedo po rusko.... nikdar nisem videla take stvari. Služništvo mora vendar urediti sobe, preden gospoda vstane, ali pa morda sama delaš taka dela? (Dolge.)

Elastični jekleni podplati „PAX“ in jekleni iz linoleum prevlečeni podpetniki, ki se pritrjujejo toliko na nove, kolikor na rabljene čevlje s par žebli. Podplati „PAX“, patentovani v Avstro-Ogrski in v Nemčiji, so elastični, lahki, ne ropotajo, se ne polzijo in trajajo dolgo. Pripravni tudi za go pe, posebno priporočljivi pa za dečke in za one, ki mnogo hodijo. — Trajajo najmanj 3krat toliko kolikor usnjati podplati, in so vsled tega skrajno ekonomični. — Par podplatov in par podpetnikov stane samo za malo časa in v svrhu reklame kron 8.—

Za naročila zadostuje poslati v papirju izrezano mero podplata in podpetnika skupno z imenom in naslovom naročitelja na

I. FRAGIACOMO — Trst — Corso št. 1. II. nadstr. Uradne ure od 10-1 in 4-6. Pošiljajte samo po povzetju.